

Mutaassıp denilen aileler daha çok kasabalarda bulunurdu. 50 yıl önce bunlar, günah diye kızlarını okula göndermezler, kadınlarını sinemaya, tiyatroya götürmezler, erkekler görmesin diye balkona bile çıkarmazlardı. Halk bunlara “geri kafalı” ve “yobaz” da der.

Aradan geçen zaman içinde Türkiye halkının yaşantısı ve buna bağlı olarak düşünceleri ve davranışları da oldukça değişti. Bunu kendi ailemizdeki yaşanan olaylardan biliyorum. 1958 yılında ailemiz kız kardeşimi başını açacak diye ilkokuldan sonra öğretmen okuluna göndermedi. Fatma, kendi çabasıyla ancak ebe okuluna yazılabildi. Zamanla ailede de, köylülerde bu taassup yıkıldı. Kızlar çeşitli okullara gitmeye başladı, meslek sahibi oldular. Şimdi artık bunlar hiç yadırganmıyor. Fatma, nasıl bir taassubun kurbanı olduğunu Işığı Arayan Köy Kızı'nda anlattı ve bunu hayatının acı bir olayı olarak her zaman dile getirdi. Günümüzde taassubun kurbanı kızlarımız da gelecekte Fatma gibi düşünecekler ve ailelerine ve devlete kahredecekler.

Gerçi Türkiye’de kadınların yüzde yetmiş hâlâ şu veya bu biçimde başörtülüdür ama bu geleneksel bir giyim tarzıdır. Öyle bir kültür oluşmuştur ki, daha çok köylerde ve kentlerin yoksul mahallelerinde yaşayan öğrenim görmemiş veya az öğrenim görmüş, mesleği olmayan kadınlar başörtüsü kuşandığı halde okula giden kızların başı açıktır. Sözünü ettiğimiz bu kadınların başlarını durup dururken açmaları nasıl yadırganırsa, okula giden kızların başlarını örtmeleri de o kadar garip karşılanıyor. Hatta denebilir ki, geleneğin dışına çıkıp başlarını açamayan kadınlar, kızlarının baş açık gezmeleriyle bir çeşit gelenekten öç alıyorlar.

TAASSUP İKTİDARDA

Buna rağmen, Türkiye halkında küçük bir azınlık için geçerli olan taassup, siyasi iktidarı başka nedenlerle ele geçirmeyi ve onu 12 yıldır elinde bulundurmaya başarmıştır Bu iktidar şimdi, halkın yaklaşık yarısının gösterdiği bu ekonomik memnuniyetten yararlanarak kendi taassubunu bu halka dayatmaya çalışıyor. Önce Üniversitede başörtüsünü büyük bir dava haline getirdiler. 18 yaş üstü bu kızların türbanını bir özgürlük mücadelesi olarak sundular. Fakat türban takan kızların oranı onları da hayal kırıklığına uğratmış olmalıdır. O zaman “Peki, olsun, ama ilk ve ortaöğretimde de bunu istemezsiniz herhalde” diye yazdım. Çünkü madem gelenektir, Türkiye’de okul giysisinin nasıl olacağı da on yıllardır bir gelenek haline gelmiş değil miydi?

Fakat mutaassıp yöneticilerimiz bu kez de okullarda kılık kıyafet yönetmeliğinde “başı açık

olma” maddesini kaldırarak 10 yaşından başlayarak ortaokul ve lisede başörtüsüne yol verdiler. Zihinlerindeki gerekçe de kızların bu yaşlarda aybaşı halinin başlıyor olması. Bunu dinin bir emri gibi sunuyorlar. Acaba bu gerekçe ne kadar doğru? Kadınlar için dinin emri bundan mı ibarettir? Yüzünün açık olması, erkeklerle aynı mekânlarda bulunması, onlarla konuşması, aynı taşıt araçlarında seyahat etmesi, zorunlu olarak namaza başlaması ne olacak? Eğer dini, 14 yüzyıl önceki gibi anlıyorsan mirasta eşit olmayan paylaşımı, erkeğin tek taraflı olarak kadını boşaması hatta cariyelik, çok karıllığı nasıl uygulayacaksın? Buna hangi kadını razı edebileceksin? Dinde en büyük günahlardan biri sayılmış olan faizi neden yasaklayamıyorsun?

Taassup, şimdi başörtüsünde direliyor. Burada da durmak istemiyor. Bütün eğitim hayatını İmam Hatipleştirmeye çalışıyor. Gidebileceği yere kadar gidecek. Hatta okumuş kravatlı, takım elbiseli, “öğretmen” olmuş bazı mutaassıplar, kız ve erkek okullarının ayrılmasını istemeye başladılar. Bunu 10 yıl önce de yoklama kabilinden dile getirmişlerdi. Ulusal Eğitim Derneği adına 8 Mart 2004 Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle kendilerini kınayan bir basın açıklaması yapmış, Öğretmen Dünyası’nın Nisan 2004 tarihli sayısının başyazısını da bu konuya ayırmıştım. (“Kız Erkek Karışık”, Öğretmen Dünyası, Yıl 25, Sayı 292). Sendikanın başkanı telefonla arayarak yanlış anlaşıldıklarını ileri sürmüştü. Gene de Güneydoğu’da kızlarını karma okula vermek istemeyen aileler bulunduğunu, oralarda ayrı kız okulları açılırsa kızlarda okullaşmanın artacağını söylemişti. Şimdi Millî Eğitim Bakanı Nabi Avcı hatta Cumhurbaşkanı ve Başbakan adına yeniden bir ön yoklama yaptıklarını kabul edebiliriz.

HALK BU KADARINI KALDIRAMAZ

Fakat Türkiye toplumu bu taassubu artık kaldıramaz. Yakın tarihe kadar modern hayat, anayasa, yasa ve yönetmeliklerle devletten halka dayatılıyordu. Bundan sonra devlet taassupta direnecek halk devlete karşı özgürlük ve çağdaşlık mücadelesi verecek. “Yeni Türkiye”de devletle halkın konumlanması artık bundan başka bir şey değildir.

Ortaokul ve lisede başörtüsü serbestliği resmen yürürlüğe girdikten sonra yurdun çeşitli yerlerinde görev yapmakta olan bazı öğretmenleri telefonla aradım. Ortaokul ve liselerde başörtüsü ile okula gelen kızların sayısında ne oranda bir artış olduğunu sordum. Öğretmenler, birkaç yıldır göz yumulması nedeniyle az sayıda kızın başörtüsü ile okula geldiğini, bu yönetmelik değişikliğinden sonra hemen hiçbir gelişme olmadığını söylediler. Giresun’un bir ilçesinden öğretmen arkadaş dedi ki: “Karadenizliler bunlara oy verdi ama bu nedenle değil. Kızlarını türbana sokmaz.” Türkiye halkı taassuba geçit vermemiştir. Vermeyeceği de görülecektir.

MUTAASSIP

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 02 Ekim 2014 08:11 -

Zaten özgürlük, devletten halka dayatılacak değil, halktan devlete zorlanarak kabul ettirilecek bir şeydir. Türbanlı kızlar okullarda yalnız kalacak ve diğer arkadaşları gibi olmak isteyeceklerdir. Taassup uygarlığın karşısında teslim olacaktır. Ben bundan kendi köyümüzdeki 50 yıllık gelişmeye bakarak da adım gibi biliyorum. İktidarın gösterdiği taassup iktidarda olmakla birlikte halkın küçük bir kesiminde kalmıştır. Zamanla daha da zayıflayacak ve yok olacaktır. (30 Eylül 2014)